

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/3/2022
Identifikačné číslo spisu:	4217010952
Dátum vydania rozhodnutia:	04.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:4217010952.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, v trestnej veci obvineného V. Y., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 4. októbra 2022 v Bratislave, o dovolaní obvineného V. Y. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 10. júna 2020, sp. zn. 2To/28/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného V. Y. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Komárno (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 5. novembra 2019, sp. zn. 3T/116/2017 bol obvinený V. Y. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolať“) uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

- hoci mu zo Zákona o rodine vyplýva povinnosť vyživovať svoje nezaopatrené maloleté deti C. Y., nar. X. E. XXXX, Y. Y., nar. X. E. XXXX a R. Y., nar. XX. H. XXXX, pričom rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 9P/59/2015 zo dňa 23. novembra 2015, s právoplatnosťou od 28. decembra 2015, ktorým súd schválil dohodu oboch rodičov týchto detí, sa obvinený zaviazal prispievať na ich výživu mesačne sumou vo výške 50,- € na obe dcéry a sumou 30,- € na syna R., ktoré výživné mal platiť vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred do rúk matky oprávnených detí J. R., bytom F. X. č. XX, túto svoju zákonnú povinnosť si od 1. decembra 2015 až doposiaľ bezdôvodne zavinene neplní, nakoľko hoc počas celého zavineneho obdobia pracuje len na dohodu o vykonaní práce s nedostatočným príjmom, z ktorého objektívne nemôže uhrádzať súdom schválenú čiastku výživného bez ohrozenia vlastnej existencie, tento stav finančnej núdze však žiadnym spôsobom neriešil už niekoľko rokov, nezaevidoval sa ani na príslušnom úrade práce ako možnom sprostredkovateľovi zamestnania, ktorou by si zvýšil svoje reálne možnosti na trhu práce a teda aj možnosť primeraného a dostatočného príjmu na to, aby výživné na svoje nezaopatrené deti platiť mohol, pričom okrem rôznych čiastok výživného, ktoré v uvedenom období na svoje deti zaplatil oprávnenej v celkovej sume 1.160,- €, v období od 1. decembra 2015 do 22. januára 2019, zaostal na výživnom celkovo v sume 3.540,- €, ktoré

dlhuje oprávnenej J. R., a tohto konania sa dopustil napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 3T/33/2016 zo dňa 16. marca 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 6. marca 2017 uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písmeno b), písmeno c) Trestného zákona spáchaného v úmyselnej forme zavinenia a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 15 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky.

Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky 4 (štyri) mesiace, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 10. júna 2020, sp. zn. 2To/28/2020 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti naposledy označenému rozsudku krajského súdu podal obvinený, prostredníctvom svojej obhajkyne Mgr. Heleny Farkašovej, advokátky so sídlom v Nových Zámkoch, Žerotínova bašta č. 1, dovolanie, a to z dôvodov plynúcich z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V písomných dôvodoch podaného dovolania obvinený vyjadril názor, že rozhodnutie krajského súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku a na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia a z neho vyplývajúcom nesprávnom hodnotení vykonaných dôkazov. Namietal, že súd vyhodnotil jediný vecný dôkaz, a to dohodou o vyplatení odškodného uzatvorenú a podpísanú medzi ním a matkou maloletých detí J. R., ako nehodnovernú, avšak bez toho, aby sa zároveň vysporiadal s hodnovernosťou svedkyne, ktorá svoje tvrdenia neoprela o žiaden nespochybniteľný dôkaz. Zdôraznil, že svedkyňa nepoprela podpísanie spornej dohody, zároveň však na hlavnom pojednávaní tvrdila, že sumu vo výške 2.150 Eur neprevzala. Vyčítal súdu, že ako hodnoverný dôkaz vyhodnotil výpoveď svedkyne (matky maloletých detí), ktorá uviedla, že predmetnú dohodu podpísala iba na želanie údajne chorej dcéry, ktorá sa bála o obvineného a nechcela, aby išiel do väzenia, hoci nevedela (svedkyňa), kedy jej dieťa trpelo psychickými problémami a kedy bolo liečené a keďže prevzatie sumy 2.150,- Eur poprela, zdravotný stav jej dcéry jej bol, podľa názoru obvineného, ľahostajný a z jej strany išlo len o špekulatívne konanie. Tvrdil, že finančnú sumu vo výške 2.150,- Eur ako zameškané výživné svedkyňi vyplatil a nesúhlasil so záverom súdu, že túto sumu (2.150,- Eur), nemohol naraz vyplatiť z dôvodu, že nedosahoval taký príjem, ktorý by mu to umožňoval, keďže peniaze si mohol požičať, niekto mu ich mohol darovať, prípadne dlžné výživné mohla zaňho uhradiť iná osoba. Namietal ešte, že ak by sa každé popretie oficiálne podpísanej písomnosti účastníkom takéhoto úkonu bez ďalšieho považovalo za hodnoverné, znamenalo by to absolútnu právnu neistotu. Vyjadril názor, že splnil všetky tri podmienky účinnej ľútosti plynúce z ustanovenia § 86 písm. a) Trestného poriadku, keďže svoju povinnosť platiť výživné si v celom rozsahu dodatočne splnil, o čom predložil vyššie spomínanú spornú dohodu o vyplatení odškodného, a to skôr ako sa súd odobral na záverečnú poradu (spomínanú dohodu o vyplatení odškodného z 25. februára 2018 predložil súdu prvého stupňa už 26. marca 2018), pričom neplatenie výživného nemalo podľa výpovede svedkyne (matky maloletých detí) trvalo nepriaznivé následky na maloleté deti (svedkyňa uviedla, že neplatenie výživného nezanechalo na ich spoločných deťoch žiadne následky, netrpeli núdzou a mali zabezpečené všetko potrebné, teda nedošlo k poškodeniu ani telesného, ani duševného zdravia a vývoja detí). Pre prípad, že by sa najvyšší súd s vyššie naznačeným postupom súdov nižšieho stupňa stotožnil, obvinený namietal porušenie ustanovenia § 38 ods. 1 Trestného zákona zakazujúceho dvojité pričítanie tej istej okolnosti na ľarchu obvineného pri ukladaní trestu tým, že súdy nižšieho stupňa použili jeho predchádzajúce odsúdenie ako priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona a zároveň ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej (prísnejšej) trestnej sadzby podľa § 207 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, čo zmieňované ustanovenie § 38 ods. 1 Trestného zákona neumožňuje. V tejto súvislosti dôvodil, že pokiaľ by súd postupoval vo vyššie uvedených intenciách, nedošlo by k zvýšeniu dolnej hranice zákonom stanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, teda trest by mu bol ukladaný v rozmedzí od jedného do

piatich rokov, nie v rozpätí od dvoch rokov a štyroch mesiacov do päť rokov, keďže pomer priťažujúcich a poľahčujúcich okolností mal byť 0:0, a to s ohľadom na to, že skutočnosť, že bol v predchádzajúcich 24 mesiacoch za taký čin odsúdený, bola zohľadnená v kvalifikovanej skutkovej postate trestného činu zanedbania povinnej výživy, a preto ju už súd nemohol použiť ako okolnosť priťažujúcu podľa § 37 písm. m) Trestného zákona.

V podstate na základe vyššie uvedeného navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že rozhodnutie krajského súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Vo vlastnoručne napísanom podaní obvinený namietal, že skutočnosť spočívajúca v tom, že v predchádzajúcich 24 mesiacoch bol za taký čin odsúdený, nemala byť zároveň použitá ako priťažujúca okolnosť, a preto ani nemala byť zvyšovaná zákonom stanovená dolná hranica trestnej sadzby o 1 tretinu. Poukázal na to, že okrem prejednávanej veci bol odsúdený aj rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/33/2016 právoplatným 16. marca 2017, v ktorom bola konštatovaná poľahčujúca okolnosť spočívajúca v jeho priznaní, na ktorú súd v prejednávanej veci neprihliadal. Zároveň namietal, že vo vyššie uvedenej veci (sp. zn. 3T/33/2016) mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 15 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu dvoch rokov, ktorú porušil, následkom čoho bol opätovne v prejednávanej veci (sp. zn. 3T/116/2017) odsúdený a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 4 mesiace v dôsledku čoho bol, podľa názoru obvineného, dvakrát odsúdený za to isté, pričom dospel k záveru, že za takejto situácie boli splnené podmienky pre ukladanie súhrnného trestu podľa § 42 Trestného zákona. Obvinený ďalej namietal, že dlžnú sumu na výživnom uhradil, čo znamená, že k spáchaniu trestného činu nedošlo, preto nariadený výkon trestu považuje za neopodstatnený. Zdôraznil, že matka maloletých detí dostala od neho sumu 2.150,- Eur, peniaze jej osobne odovzdal, pričom nebola pod tlakom ani násilím donútená, súd však túto okolnosť nevzal do úvahy v čom vzhliadol zaujatosť k jeho osobe.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Komárno (ďalej tiež „prokurátor“), ktorý uviedol, že obvinený, podľa jeho názoru, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku svojimi námietkami nenaplnil, keďže smerovali k spôsobu hodnotenia dôkazov, k právnej kvalifikácii súdeného skutku, respektíve k výške uloženého trestu v súvislosti s nesprávnym právnym vyhodnotením pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, ktoré spomínaný dovolací dôvod [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] nezakladajú. V súvislosti s námietkou týkajúcou sa pomeru priťažujúcich a poľahčujúcich okolností poukázal prokurátor na dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa podľa jeho názoru vysporiadal s touto otázkou jasne a ústavne udržateľne, hoci spôsobom, ktorý nezodpovedal predstavám obvineného. Na základe vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin,

alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho (prípadne miernejšieho) trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda, že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/6/2019, 5Tdo/48/2018).

Naposledy citované ustanovenie teda slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb a jeho znenie za bodkočiarkou vylučuje možnosť úspešne sa domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené, s výnimkou uvedenou v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa [primerane uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/7/2018 z 3. septembra 2018 (publikované v Zbierke pod číslom 96/2018)].

Dovolací súd teda hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, a ktorý je vymedzený v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku, zodpovedá znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu, pod ktorú bol napadnutým rozsudkom podradený.

Obvinený V. Y. bol v úvode označeným rozsudkom okresného súdu uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona.

S takto ustáleným právnym posúdením zisteného skutku sa krajský súd, ako to vyplýva z jeho v úvode označeného uznesenia, bez výhrad stotožnil.

Prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, sa dopustil ten, kto najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní čo aj z nebanlivosti zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovvať iného, spáchal taký čin závažnejším spôsobom konania - na viacerých osobách a hoci bol v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch za taký čin odsúdený.

Podľa § 127 ods. 12 Trestného zákona viacerými osobami sa na účely tohto zákona rozumejú najmenej tri osoby.

Z obsahu skutku, tak ako ho súd prvého stupňa ustálil a pojal do takzvanej skutkovej vety svojho rozsudku, a s ktorým sa krajský súd bez výhrad stotožnil, v podstate zjednodušene povedané plyní, že obvinený si bezdôvodne zavinene neplnil svoju vyživovaciu povinnosť vo vzťahu ku svojim trom nezaopatreným maloletým deťom od 1. decembra 2015, až kým sa okresný súd neodobral na záverečnú poradu, a to 22. januára 2019 [v súlade s ustanovením § 122 ods. 14 Trestného zákona ide o deň vyhlásenia prvého odsudzujúceho rozsudku, po ktorom nasledovalo odvolacie konanie už len v prospech obvineného, ktoré v zmysle ustálenej súdnej praxe (stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 15/2011) neumožňovalo zmeniť rozhodnutie v neprospech obvineného] a takéhoto konania sa dopustil napriek tomu, že bol právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/33/2016 zo dňa 16. marca 2017, uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona spáchaného úmyselne.

Vyššie popísané ustálené konanie nepochybne naplňa znaky prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona a § 127 ods. 12 Trestného zákona (obvinený si po dobu viac ako 3 rokov neplnil vyživovaciu povinnosť voči svojim trom maloletým deťom a za taký čin bol v posledných 24 mesiacoch odsúdený), preto súd prvého stupňa zistený skutkový stav správne právne posúdil.

Námietky, ktorými obvinený napádal správnosť zisteného skutku uvedeného v takzvanej skutkovej vete rozsudku okresného súdu, ako aj hodnotenie vykonaných dôkazov (vrátane tvrdení dovolať, ktorými popieral spáchanie skutku, spochybňoval hodnovernosť osoby svedkyne J. R., ako aj jej výpovedaní, namietal, že dotknutá svedkyňa napriek jej popretiu, sumu vo výške 2.150,- Eur skutočne prevzala, opak nijakým spôsobom nepreukázala, namietajúc taktiež záver súdu prvého stupňa o nemožnosti uhradenia predmetnej sumy jednorazovo vzhľadom na jeho zárobkové pomery), dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zjavne nenapĺňajú, pretože ide o námietky skutkového charakteru, ktoré sú z dovolacieho prieskumu vylúčené, keďže v dovolacom konaní, ako to už bolo niekoľkokrát zopakované, správnosť a úplnosť skutkového stavu, dovolací súd nesmie skúmať a ani meniť, pritom súd prvého stupňa dostatočným, zrozumiteľným a logickým spôsobom, s ktorým sa krajský súd stotožnil, objasnil svoje úvahy vedúce ho k záveru o vine a treste obvineného, ktoré nie je možné považovať za svojvoľné, či arbitrárne. Uvedenými námietkami sa obvinený v zásade dožadoval „iba“ iného hodnotenia vykonaných dôkazov podľa svojich predstáv, teda v zásade zmeny zisteného skutkového stavu vo svoj prospech, čo však dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku z už vyššie uvedených dôvodov nenapĺňa s tým, že okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia doplnených o argumentáciu krajského súdu [odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (primerane napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/2005, III. ÚS 17/2018)] v zásade dostatočným spôsobom, ktorý nie je možné považovať za svojvoľný, či arbitrárny, uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzovali dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Súd nižšieho stupňa založil svoj záver o neprevzatí sumy 2.150,- Eur matkou maloletých detí svedkyňou J. R. na jej výpovedi, ktorú považovali za hodnovernú z dôvodu korešpondovania jej obsahu týkajúceho sa vyhovenia požiadavke maloletej dcéry C. s ohľadom na jej zdravotný stav, s lekárskymi správami o zdravotnom stave maloletej a so skutočnosťou, že obvinený v rozhodnom čase (kedy k odovzdaniu spornej sumy malo dôjsť) nemal dostatočný príjem na to, aby ju mohol dotknutej svedkyňi poskytnúť, pritom takúto úvahu nie je možné podľa názoru najvyššieho súdu považovať za nelogickú, svojvoľnú či arbitrárnu. (Pokiaľ obvinený v tejto súvislosti dôvodil, že peniaze mu mohol niekto požičať, darovať, alebo zaňho zaplatiť, okrem toho, že ide o skutkové námietky, ktoré sú z dovolacieho prieskumu, ako to už bolo vyššie vysvetlené, vylúčené, obvinený ani netvrdil, že k požičaniu, darovaniu, či zaplateniu peňazí zaňho došlo, neoznačil preukázateľným, overiteľným spôsobom osobu, ktorá mala takto urobiť, len v hypotetickej rovine namietal, že takáto možnosť tu bola, čo logickú, presvedčivú úvahu súdov nižšieho stupňa pre nekonkrétnosť obvineným vznesenej námietky zásadným, podstatným spôsobom nenarúša.).

Vzhľadom na to, že súdy nižšieho stupňa presvedčivým spôsobom ustálili, že obvinený napriek existencii vyššie uvedenej spornej dohody, dlžné výživné v celom rozsahu ani dodatočne nesplnil, aplikácia účinnej ľútosti v zmysle § 86 písm. a) Trestného zákona pre nesplnenie ním predpokladanej základnej podmienky neprichádzala do úvahy.

Obvinený ďalej namietal, že súdy nižšieho stupňa mu v rozpore s ustanovením § 38 ods. 1 Trestného zákona pričítali priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona (bol už za trestný čin odsúdený), nakoľko skutočnosť, že v predchádzajúcich 24 mesiacoch bol za taký čin odsúdený, bola zohľadnená pri použití kvalifikovanej skutkovej postaty trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 písm. c) Trestného zákona, čím došlo k dvojitému pričítaniu tej istej skutočnosti v jeho

neprospech.

V tejto súvislosti je ale potrebné uviesť, že otázka zisťovania respektíve zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia) - rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 18/2015.

Z výroku v úvode označeného rozsudku okresného súdu je zjavné, že spomínaný súd zistil (s čím sa krajský súd stotožnil) u obvineného priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona a zároveň konanie obvineného posúdil aj podľa § 207 ods. 3 písm. c) Trestného zákona. Týmto postupom súdov nižšieho stupňa však k porušeniu ustanovenia § 38 ods. 1 Trestného zákona nedošlo.

Ako kvalifikačný moment (v predchádzajúcich 24 mesiacoch bol za taký čin odsúdený) súdy nižšieho stupňa správne použili skutočnosť, že obvinený bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/33/2016 zo 16. marca 2017, právoplatným toho istého dňa, odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona, pričom toto rozhodnutie je obsiahnuté aj v skutkovej vete predmetného rozhodnutia okresného súdu.

Priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona (bol už za trestný čin odsúdený) súdy nižšieho stupňa vzhľadli (ako to plyní aj z uznesenia krajského súdu) v skutočnosti, že obvinený bol trestným rozkazom Okresného súdu Malacky z 10. marca 2009, sp. zn. 1T/88/2008, právoplatným 8. apríla 2009, odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere jeden rok so skúšobnou dobou na tri roky, pričom v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia sa neosvedčil, a preto mu bol nariadený výkon trestu, z výkonu ktorého bol uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota z 23. januára 2014, sp. zn. 1Pp/31/2013 podmienene prepustený s probačným dohľadom na skúšobnú dobu 18 mesiacov s tým, že v rámci skúšobnej doby podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody sa osvedčil. Vychádzajúc z ustanovenia § 68 ods. 3, ods. 4 Trestného zákona však osvedčenie sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody má „len“ ten význam, že trest sa považuje za vykonaný dňom podmieneného prepustenia obvineného, v žiadnom prípade však takéto osvedčenie nemá za následok fikciu neodsúdenia (hľadá sa na odsúdeného, ako keby nebol odsúdený) podľa § 50 ods. 7 Trestného zákona alebo § 52 ods. 4 Trestného zákona a neznamená ani zahľadanie odsúdenia v zmysle ustanovenia § 92 Trestného zákona.

Je pravdou, že podľa § 37 písm. m), časť vety za bodkočiarkou, Trestného zákona súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť (bol už za trestný čin odsúdený) neprihliadať, vzhľadom ale na to, že išlo o odsúdenie za v podstate rovnaký trestný čin ako v prejednávanej veci, pričom obvinený bol vo výkone trestu odňatia slobody uloženého mu za tento trestný čin ešte v roku 2014 a trestný čin v prejednávanej veci začal páchať v roku 2015, ani najvyšší súd nevzhliadol dôvod, pre ktorý by nebolo potrebné na toto predchádzajúce odsúdenie ako na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona prihliadať.

A vzhľadom na to, že obvinený v prejednávanej veci spáchal trestný čin 22. januára 2019 [pri pokračovaco-trvácom trestnom čine s prvkami hromadného trestného činu (akým je trestný čin zanedbania povinnej výživy), ktorý v súlade s ustanovením § 122 ods. 10 Trestného zákona tvorí jeden skutok, sa za čas spáchania trestného činu, považuje čas (moment) ukončenia trestného činu, to znamená okamih, kedy bol ukončený posledný útok, posledný čiastkový čin a keď zanikol protiprávny stav], pričom trestný čin vo veci sp. zn. 3T/33/2016 spáchal 16. marca 2017, rozsudok v naposledy

uvedenej veci, vyhlásený 16. marca 2017, prerušil zbíhanie dotknutých dvoch trestných činov, preto podmienky pre ukládanie súhrnného trestu podľa § 42 Trestného zákona splnené neboli (v prejednávanej veci nešlo o zbíhajúci sa trestný čin, ale recidívu).

Vyššie uvedenými námietkami preto naplnenie dovolacieho dôvodu plynúceho z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zjavne opodstatnené nebolo.

Pokiaľ obvinený namietal zaujatosť vo vzťahu k jeho osobe z dôvodu, že súdmi nižšieho stupňa nebolo prihlíadané na skutočnosť, že matka maloletých detí, podľa tvrdení obvineného, dostala od neho sumu 2.150,- Eur, peniaze jej osobne odovzdal, pričom nebola pod tlakom ani násilím donútená, k tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že išlo o námietku ohľadom ktorej najvyšší súd skúmal, či by nemohla naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení, pričom tento dovolací dôvod by mohol byť naplnený aj za predpokladu, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca.

Použitia tohto dovolacieho dôvodu sa dovolateľ v podanom dovolaní síce výslovne nedomáhal, avšak podľa ustálenej súdnej praxe najvyššieho súdu (rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 120/2012) viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka (vecného) vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Inak povedané je úlohou obvineného (kvalifikovane zastúpeného obhajcom), aby v podanom dovolaní vecne špecifikoval konkrétne chyby rozhodnutia prípadne konania, ktoré mu predchádzalo, je však už vecou dovolacieho súdu, aby takto vecne špecifikované konkrétne chyby podradil pod príslušné ustanovenie § 371 Trestného poriadku a posúdil jeho ne/naplnenie.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený okrem iných sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

Námietka spočívajúca v tom, že súdy nižšieho stupňa nezohľadnili pri svojom rozhodovaní vyššie uvedené námietky obvineného je nepochybne námietka procesného charakteru, ktorá sa vymyká z dôvodov predpokladaných ustanovením § 31 ods. 1 Trestného poriadku, teda evidentne ide o námietku, o ktorej sa v súlade s ustanovením § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekoná.

Obvinený preto zjavne svojimi námietkami nenaplnil ani dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Vzhľadom na to, že obvinený V. Y. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i), písm. b) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyseľne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.